

Πρόφης Γιάννης
Λαογράφος, ζωγράφος

Αντώνης Μ. Πρίφτης
ο Κορωπιώτης αθλητής με το δραματικό τέλος
(συνοπτική βιογραφία και αποσπάσματα από θεατρικό μονόπρακτο)

1. Η οικογένειά του και τα νεανικά του χρόνια

Ο Αντώνης Πρίφτης γεννήθηκε στο Κορωπί το έτος 1885 και καταγόταν από εύπορη οικογένεια με μεγάλη κτηματική περιουσία. Πατέρας του ήταν ο *Μιχάλης Αθανασίου Πρίφτης* (1861-1937), γνωστός ως «Φεσάρας», που χρημάτισε δήμαρχος Κορωπίας από το 1895 έως 1899, και μητέρα του η *Κατερίνα* (1861-1933), κόρη του Γιάννη Παπαγεωργάκη. Ο Αντώνης ήταν ο πρωτότοκος και μοναδικός γιος της οικογένειας, ανάμεσα στις άλλες πέντε αδελφές του. Σαν μοναχογιός συγκέντρωνε την αγάπη και τη φροντίδα ολόκληρης της οικογένειας. Ο χαρακτήρας του περιγράφεται ως εξωστρεφής, εξαιρετικά ζωηρός και τολμηρός, αλλά και πονόψυχος, πρόθυμος να βοηθήσει όποιον είχε ανάγκη. Ήταν επίσης ευφρέστατος, ώστε στην οικογένειά του να τον χαρακτηρίζουν ως «διάνοια». Γενικά ήταν ένας νέος αξιαγάπητος, μοντέρνος για την εποχή του, και ακόμη δεινός χορευτής.

Φοίτησε στο 4τάξιο δημοτικό σχολείο και στη συνέχεια στο 3τάξιο Σχολαρχείο του Κορωπιού, από το οποίο απεφοίτησε το 1898 με αρκετά καλή βαθμολογία. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι εκδήλωσε την επιθυμία να συνεχίσει τις σπουδές του μέχρι και το Πανεπιστήμιο, αλλά εδώ συνάντησε για πρώτη ίσως φορά την άρνηση του πατέρα του, που του υπενθύμισε ότι «είχε να παντρεύει πέντε αδελφές».

Ως έφηβος ασχολήθηκε με τις οικογενειακές αγροτικές εργασίες, κυρίως στις περιόδους της συγκομιδής των καρπών. Εφοδίαζε επίσης με αλάτι το Μονοπώλιο του Κορωπιού, του οποίου την εκμετάλλευση είχε ο πατέρας του.

Το αγαπημένο του αυτοσχέδιο άθλημα ήταν κάτι που για άλλους φαινόταν εντελώς ακατόρθωτο: Όταν βρισκόταν στα χωράφια, έπαιρνε φόρα από μακριά, και υπερπηδούσε τη ζεμένη στο άλογο άμαξά του από τη μια της πλευρά στην άλλη, διασκεδάζοντας έτσι τους οικείους και φίλους του και προκαλώντας το θαυμασμό τους.

2. Στους Ε' Πανελλήνιους Αγώνες και στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1906

Κατά την ίδια περίοδο ασχολήθηκε συστηματικά με τον αθλητισμό, ίσως από το 1903, ως αθλητής του Εθνικού Γυμναστικού Συλλόγου της Αθήνας. Στην αθλητική βιβλιογραφία τον βρίσκουμε να συμμετέχει στους Ε' Πανελλήνιους Αγώνες και στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 1906 («Μεσολυμπιάδα»), στο άθλημα του άλματος εις μήκος «μετά φοράς», που αντιστοιχεί στο σημερινό απλούν άλμα εις μήκος.

α) Στους Ε' Πανελλήνιους Αγώνες

Οι αγώνες αυτοί άρχισαν στις 16 Μαρτίου 1906 και ήσαν στην ουσία προκριματικοί της συμμετοχής των Ελλήνων αθλητών στους Ολυμπιακούς Αγώνες που έγιναν μετά έναν περίπου μήνα. Στο αγώνισμα του απλού άλματος εις μήκος μετά φοράς, που διεξήχθη στις 17 Μαρτίου, δεύτερη ημέρα των αγώνων, τα αποτελέσματα είχαν ως εξής:

1ος Αναστασόπουλος Σ. με επίδοση 5.76 μ.

2ος Λέων Α. με επίδοση 5.67 μ.

3ος *Πρίφτης Α. με επίδοση 5.49 μ.*

Λόγω αυτής της επιτυχίας ο Κορωπιώτης αθλητής ανακηρύχθηκε 3ος πανελληνιονίκης και προκρίθηκε να συμμετάσχει στους Ολυμπιακούς Αγώνες.

β) Στους Ολυμπιακούς Αγώνες (Μεσολυμπιάδα) του 1906

Η τελετή έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων έγινε στις 9 Απριλίου, Κυριακή του Θωμά, στο Παναθηναϊκό Στάδιο, παρουσία ολόκληρης της βασιλικής οικογένειας. Συμμετείχαν συνολικά 253 αθλητές από 17 χώρες.

Το αγώνισμα του απλού άλματος εις μήκος μετά φοράς διεξήχθη την 3η ημέρα των αθλητικών αγώνων, στις 15 Απριλίου, ημέρα Σάββατο και συμμετείχαν 4 έλληνες αθλητές, ανάμεσά τους και ο Αντώνης. Δυστυχώς κανένας από τους έλληνες δεν διακρίθηκε.

Ωστόσο και μόνο το γεγονός ότι ο Αντώνης Πρίφτης αγωνίστηκε σε Ολυμπιακούς Αγώνες αποτελεί μεγάλη τιμή γι' αυτόν και τη γενέτειρά του, το Κορωπί.

3. Ο αρραβώνας, η επιστροφή στους Βαλκανικούς Πολέμους και ο θάνατός του

Περί το τέλος του 1911 ή τις αρχές του 1912, σε ηλικία 27 ετών, ο Αντώνης με δική του επιλογή αρραβωνιάστηκε τη *Μαριγώ Αναγνώστη Ντούνη* (ή «Νώτση»), κοπέλα σεμνή και όμορφη, από καλή κορωπιώτικη οικογένεια. Παρά τις κάποιες αντιρρήσεις άλλων προσώπων «ότι τους άξιζε ακόμα καλύτερη και πλουσιότερη νύφη», ο πατέρας του ενέκρινε ασυζητητί την επιλογή του, λέγοντας: «Αφού αυτή-

νε θέλει το παιδί, αυτήνε θα πάρει».

Όμως αυτή η τόσο ευτυχισμένη περίοδος της ζωής του έληξε πολύ σύντομα, γιατί στις αρχές του Οκτώβρη του 1912 ξέσπασαν οι Βαλκανικοί Πόλεμοι. Ο Αντώνης επιστρατεύτηκε και βρέθηκε στην πρώτη γραμμή του πολέμου στη Μακεδονία. Τα στοιχεία που διαθέτει η Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού (Δ.Ι.Σ), αν και εξαιρετικά ελλιπή, επιβεβαιώνουν την παράδοση, αναφέροντας ότι «Ο Αντώνιος Πρίφτης απεβίωσε στο Α3 Χειρουργικό, στη Μακεδονία, τον Ιούλιο του 1913, από χολέρα». Όμως από τη στρατιωτική βιβλιογραφία της εποχής μαθαίνουμε ότι το Α3 αντιχολερικό νοσοκομείο βρισκόταν στο χωριό Λαγκαδίικια, που απέχει 37 χλμ. ανατολικά της Θεσσαλονίκης.

Η οικογενειακή παράδοση σήμερα, σχετικά με τις συνθήκες του θανάτου του, αναφέρει τα εξής, που σε αρκετά σημεία είναι μεταξύ τους αντιφατικά:

α) *Ελένη, σύζ. Μερκούρη Μερκούρη*

«Στον πόλεμο ο Αντώνης ήταν πολύ τολμηρός. Έκανε ανδραγαθίες, γι' αυτό και του δώσανε το βαθμό του ανθυπασπιστή. Δε δίσταζε να πίνει από το νερό του ποταμού, που το είχαν δηλητηριάσει οι Τούρκοι. Τραυματίστηκε σε μια μάχη, νομίζω στο Μπιζάνι, και πέθανε μετά από λίγους μήνες εξαιτίας του τραυματισμού. Κανείς δεν ξέρει σε ποιο μέρος έχει ταφεί».

β) *Αικατερίνη, σύζ. Αντώνη Γρίβα*

«Ο Αντώνης σκοτώθηκε στον πόλεμο, κάπου στη Μακεδονία. Κανένας δεν ξέρει που ακριβώς τάφηκε, πάντως δεν τον έφεραν στο Κορωπί για ταφή. Έκανε ηρωικές πράξεις, γι' αυτό τον έκαναν αξιωματικό».

γ) *Γεωργία, σύζ. Θάνου Κιούση*

«Όταν ο Αντώνης πολεμούσε στο μέτωπο, έπεσε στο στρατό επιδημία χολέρας. Αρρώστησε κι αυτός και τον βάλανε στην απομόνωση. Το νοσοκομείο ήταν ένα τριώροφο κτίριο και στον 3ο όροφο είχαν κλείσει όλους όσους είχαν προσβληθεί από τη χολέρα. Ο όροφος ήταν απομονωμένος. Έτσι, ο Μήτσος του Σωτήρη Σουρλαντζή, που ήταν γαμπρός του Αντώνη, γιατί είχε παντρευτεί την αδερφή του τη Βασιλική, που είχε επιστρατευτεί κι αυτός και πολεμούσε στο ίδιο μέρος με τον Αντώνη, όταν έμαθε ότι αυτός αρρώστησε, πήγε να τον επισκεφτεί. Τον φώναξε και ο Αντώνης βγήκε στο παράθυρο. Βρισκόταν σε πολύ άσχημη κατάσταση και το μόνο που μπόρεσε να πει ήταν αυτά τα λόγια:

«Μήτσο, εγώ θα πεθάνω... Θέλω μόνο, όταν πας στο χωριό, να δώσεις τη βέρα μου στη Μαριγώ για να με θυμάται».

Ο Μήτσος πήρε τη βέρα κι έφυγε. Όταν ο Αντώνης είχε πια πεθάνει –γιατί μόνο τέσσερις μέρες κράτησε η αρρώστια του– ο Μήτσος ήρθε με άδεια στο Κορωπί κι

έδωσε τη βέρα στη Μαριγώ. Μετά ξαναγύρισε στο μέτωπο και σε λίγες μέρες σκοτώθηκε κι αυτός».

δ) Ζωή, σύζ. Δημητρίου Δάβαρη (Παιανία)

«Η πεθερά μου, που ήταν αδερφή του Αντώνη, μου είχε πει ότι κάποτε ο Αντώνης, γύριζε μαζί με άλλους στρατιώτες από κάποια μάχη. Επειδή έκανε πολύ ζέστη και είχε διψήσει, ήπιανε νερό από ένα ποτάμι. Όμως μέσα στο ποτάμι υπήρχαν πολλά πτώματα στρατιωτών που είχαν ρίξει οι Τούρκοι. Το νερό ήταν μολυσμένο και όσοι ήπιαν έπαθαν χολέρα, όπως και ο Αντώνης. Η αρρώστια του κράτησε μόνο λίγες μέρες και πέθανε».

ε) Ελένη, σύζ. Γεωργίου Αδάμ

Για το θάνατο του Αντώνη μου είχε μιλήσει η θεία μου η Αγλαΐα. Μου είχε πει ότι ο Αντώνης δε σκοτώθηκε, αλλά αρρώστησε από χολέρα και πέθανε κάπου στη Μακεδονία. Λέγανε ότι τους στρατιώτες που πέθαιναν από χολέρα, τους έριχναν σε ομαδικό τάφο, που ήταν ένας λάκκος με ασβέστη, για να σκοτώνεται το μικρόβιο. Λένε ότι τους έριχναν σ' αυτό το λάκκο πριν καλά-καλά πεθάνουν. Γι' αυτό η θεία μου, όταν θυμόταν αυτό το πράγμα, έκλαιγε και φώναζε με φρίκη: «Παναγία μου, πώς τους βάστηξε η καρδιά να ρίξουν ζωντανό μέσα στην ασβέστη τον Αντώνη μας, δυο μέτρα παλικάρι;»

4. «Καλύτερα να μ' είχε βρει το μαύρο βόλι...»

Οι κυρίες Αικατερίνη Γρίβα και Ελένη Μερκούρη, διηγούνται σήμερα ένα ενδιαφέρον περιστατικό, που είναι ενδεικτικό των αισθημάτων του Αντώνη για την αρραβωνιαστικιά του τη Μαριγώ:

«Μερικές φορές ο Αντώνης έπαιρνε άδεια από το στρατό και ερχόταν από τη Μακεδονία στο Κορωπί. Την τελευταία φορά που ήρθε, το πρώτο πράγμα που έκανε ήταν να πάει να επισκεφτεί την αρραβωνιαστικιά του στο σπίτι της. Ο Αντώνης μπόρεσε σε κάποια στιγμή να πει μυστικά στη Μαριγώ να τον περιμένει την άλλη μέρα, μόλις θα βράδιαζε, σε κάποιο σκοτεινό μέρος της αυλής, για να είχαν μια εντελώς προσωπική συνάντηση. Η Μαριγώ όμως εκμυστηρεύτηκε στη μάνα της την πρότασή του. Εκείνη, λες και προνοούσε το τραγικό τέλος του γαμπρού της, της είπε: «Δεν πρέπει να πας, γιατί πολλοί άντρες σκοτώνονται στον πόλεμο. Σκέψου ότι αν τύχει και σκοτωθεί κι ο δικός μας γαμπρός και μαθευτεί ότι έχεις κάνει κάτι μαζί του, κανένας άλλος δε θα θέλει μετά να σε παντρευτεί». Έτσι την άλλη μέρα, ενώ ο Αντώνης πήγε στο μέρος που είχε υποδείξει, η Μαριγώ δεν πήγε. Ο Αντώνης πήρε κατάκαρδα αυτή την άρνηση, κι όταν ξαναγύρισε στο στρατό, της έστειλε ένα γραμμα, που έγραφε το παράπονό του: «Γιατί δεν ήρθες να συναντη-

θύμε, Μαριγώ, εκείνο το βράδυ; Θα 'ταν καλύτερα για μένα να μ' είχε βρει το μαύρο βόλι!»

5. Η οικογένειά του μετά το θάνατό του

Η είδηση του θανάτου του Αντώνη βύθισε σε βαρύ πένθος την οικογένειά του και την οικογένεια της Μαριγώς. Η μητέρα του μάλιστα υπέστη νευρικό κλονισμό και έκτοτε δε βγήκε ποτέ έξω από το σπίτι της. Αρνήθηκε μέχρι τέλους της ζωής της να πιστέψει ότι ο γιος της ήταν νεκρός και τον περίμενε να επιστρέψει. Η Μαριγώ έπεσε σε μελαγχολία για αρκετά χρόνια, γιατί εκτός από τον Αντώνη είχε χάσει προηγουμένως στον ίδιο πόλεμο και τον αδελφό της το Νίκο, μέχρι που οι δικοί της την πάντρεψαν στην Αθήνα, γύρω στο 1918.

Η αδελφή του η Βασιλική 14 μόλις ημέρες μετά το θάνατο του Αντώνη δέχτηκε και το δεύτερο χτύπημα της μοίρας: Ο άντρας της, ο Μήτσος Σουρλαντζής, που είχε κι αυτός επιστρατευτεί, τραυματίστηκε θανάσιμα και πέθανε. Αλλά και το νήπιο αγοράκι της, ο Σωτήρης, πέθανε κι αυτό από ιλαρά ένα χρόνο μετά το θάνατο του πατέρα του, σε ηλικία 3 ετών. Ύστερα από κάποια χρόνια την πάντρεψαν στην Παιανία με τον κτηματία Κώστα Δάβαρη και απέκτησε 3 παιδιά.

Ο πατέρας του, ο Μιχάλης «Φεσάρας» ήταν ο μόνος που κατόρθωσε, παρόλη τη συμφορά, να σταθεί όρθιος και να συνεχίσει τη συνηθισμένη δραστηριότητά του. Συνέχισε ν' ασχολείται με κοινωφελή έργα, για τα οποία διέθετε δικά του χρηματικά ποσά.

Ο θάνατος του Αντώνη δεν ήταν απώλεια μόνο για τις δυο πενθούσες οικογένειες, αλλά και για ολόκληρο το Κορωπί, γιατί πιθανότατα σχεδίαζε να ασχοληθεί μελλοντικά με τα κοινά, ίσως ως δήμαρχος. Αυτό προκύπτει από το λεγόμενο από τους συγγενείς του ότι «αν είχε ζήσει ο Αντώνης, η όψη του Κορωπιού θα ήταν σήμερα πολύ καλύτερη». Και θα ήταν πολύ πιθανό να είχε επαληθευτεί αυτή η πρόβλεψη, αφού ο Αντώνης διέθετε όλα τα απαραίτητα προσόντα.

Στη μνήμη του Αντώνη Πρίφτη, μια οδός του Κορωπιού και το δημοτικό γήπεδο ποδοσφαίρου στη Δεξαμενή φέρουν το όνομά του. *Αξίζει κάθε τιμή στο άξιο αυτό τέκνο του Κορωπιού, τον αθλητή, τον οραματιστή, τον πεσόντα στον υπέρ πατρίδος πόλεμο.*

Αντώνης Πρίφτης (Τρία αποσπάσματα από το θεατρικό μονόπρακτο του Γιάννη Πρόφη)

Απόσπασμα πρώτο

Το σκηνικό. *Η πρόσοψη ενός παλαιού μεγάλου διώροφου τούρκικου σπιτιού, μακεδονικής αρχιτεκτονικής, που έχει μετατραπεί σε στρατιωτικό νοσοκομείο. Στο*

κέντρο του ισογείου δίφυλλη πόρτα, με δυο σκαλοπάτια μπροστά. Αριστερά ένα παράθυρο, δεξιά δύο. Στην άκρη αριστερά αρχίζει εξωτερική σκάλα που καταλήγει σε εξώστη – υπόστεγο του πρώτου ορόφου. Στην αρχή της σκάλας, δυο σανίδες τοποθετημένες χιαστί, εμποδίζουν την άνοδο. Στο πρώτο σκαλοπάτι της σκάλας στέκεται ένοπλος στρατιώτης που εμποδίζει όποιον επιχειρήσει να παραβεί την απαγόρευση.

(Ο Μήτσος φτάνει κατάκοπος και λαχανιασμένος. Φοράει στρατιωτικό δίκοχο πληγίο, παλιό λαδοπράσινο παντελόνι εκστρατείας και αρβύλες).

ΜΗΤΣΟΣ, απευθύνεται στο φρουρό: Συνάδερφε, εδώ δεν είναι τα Λαγκαδικία; ΦΡΟΥΡΟΣ: Εδώ είναι.

ΜΗΤΣΟΣ: Κι αυτό είναι το νοσοκομείο των χολεριασμένων;

ΦΡΟΥΡΟΣ: Αυτό είναι. Τι θέλεις;

ΜΗΤΣΟΣ: Έρχομαι από μακριά... Ξεκίνησα χτες το σουρούπο, πριν πέσει το σκοτάδι, από το Λαγκαδά με τα πόδια κι ο Θεός ξέρει πώς έφτασα ως ετούτο το χωριό... Έμαθα πώς εδώ μέσα βρίσκεται ο κουνιάδος μου... Έχει χολέρα μου 'πανε... Αντώνη Πρίφτη τον λένε... Πες μου, σε παρακαλώ, πού τον έχετε;

ΦΡΟΥΡΟΣ: Και πού θες να ξέρω εγώ; Εδώ πάνω (δείχνει τον όροφο) είναι γεμάτο χολεριασμένους. Πού να ξέρω 'γω πώς λένε τον καθένα; Μόλις ξημερώσει καλά, θ' ανοίξει και το γραφείο κάτω που 'ναι κι οι γιατροί και να ρωτήσεις. Εκεί θα σου πούνε αν ζει ή αν πέθανε.

ΜΗΤΣΟΣ: Σε παρακαλώ, άσε με ν' ανέβω να δω μόνος μου...

ΦΡΟΥΡΟΣ: Τρελός είσαι; Θέλεις να κολλήσεις και συ χολέρα; Να κολλήσεις και μένα, να μας κολλήσεις όλους;

ΜΗΤΣΟΣ: Άσε με, σου λέω... Είναι κάτι παραπάνω από αδερφός μου. Δεν μπορώ να περιμένω. Καταλαβαίνεις; (Σπρώχνει το φρουρό και κάνει να περάσει).

ΦΡΟΥΡΟΣ, τον εμποδίζει προτείνοντας το όπλο του: Κάνε πίσω σου λέω...

ΜΗΤΣΟΣ: Άσε με να περάσω...

ΦΡΟΥΡΟΣ, αυστηρότερα: Απαγορεύεται σου λέω, καταλαβαίνεις ελληνικά;

ΜΗΤΣΟΣ: Όχι, εγώ θα περάσω. (Κάνει δεύτερη προσπάθεια).

ΦΡΟΥΡΟΣ: Κάνε πίσω γιατί πυροβολώ. Έχω διαταγή να πυροβολώ. Δε θα μας πεθάνεις όλους επειδή εσύ είσαι τρελός. Προχτές ένας γιατρός και δυο νοσοκόμοι μας πεθάνανε, γιατί κολλήσανε χολέρα απ' αυτούς εδώ πάνω...

ΜΗΤΣΟΣ, κάνει ένα βήμα πίσω, σκύβει το κεφάλι του, το βαστάει ανάμεσα στα χέρια του, σκέφτεται και μονολογεί κλαίγοντας: Αντώνη μου, Αντώνη μου... (Στο φρουρό): Σε παρακαλώ πολύ, συνάδελφε, πες μου τι να κάνω; Σε παρακαλώ...

ΦΡΟΥΡΟΣ: Τίποτα δε μπορείς να κάνεις. Δε βλέπεις πόσοι πεθαίνουνε κάθε μέρα; Τα κάρα δεν προλαβαίνουνε να φορτώνουν πεθαμένους και να τους πετάνε στο λάκκο με την ασβέστη. Αν είναι τυχερό του να ζήσει, θα ζήσει, αν είναι να πεθάνει, θα πεθάνει... Τι να σου πω κι εγώ; Να, στάσου εκεί πέρα και φώναξέ του τ' όνομα. Άμα είναι μέσα κι είναι ζωντανός, μπορεί να βγει στο μπαλκόνι να μιλήσετε. Άντε, φώναξε...

ΜΗΤΣΟΣ: Σ' ευχαριστώ, συνάδελφε. *(Στέκεται σε πιο κεντρικό σημείο της αυλής και φωνάζει όσο πιο δυνατά μπορεί):* Αντώνη... Αντώνη Πρίφτη... Αντώνη... *(Περιμένει μερικά δευτερόλεπτα, κανείς δεν αποκρίνεται. Ξαναφωνάζει. Τώρα ο φρουρός επαναλαμβάνει το όνομα, όπως τ' ακούει από τον Μήτσο):* Αντώνη... Αντώνη Πρίφτη... Αντώνη... Βγες έξω, ρε...

Απόσπασμα δεύτερο

ΦΡΟΥΡΟΣ: Νάτοι, έρχονται...

ΜΗΤΣΟΣ, *ψιθυριστά:* Θεέ μου... *(Γονατίζει στο έδαφος για ν' αποφύγει το τρέμουλο των ποδιών του):* Όχι, δεν είναι δυνατόν... Δεν είναι δυνατόν να είναι αυτός ο Αντώνης μας... *(Χτυπάει με τις γροθιές του το έδαφος):* Όχι, όχι, δεν είν' αυτός...

(Ο Αντώνης, με τη βοήθεια του φίλου του έχει φτάσει τώρα μπροστά στο μπαλκόνι, κρατιέται από την κουπαστή. Είναι ψηλός κι αδυνατισμένος, σωστός σκελετός. Έντονα ωχρός κι αξύριστος, με αρκετά μακριά μαλλιά).

ΜΗΤΣΟΣ: Αντώνη, εσύ είσαι;

ΑΝΤΩΝΗΣ, *με αδύνατη φωνή, που συχνά διακόπτεται και βλέμμα απλανές:* Ναι... Εγώ... Ο Μήτσος δεν είσαι;... Δε βλέπω καλά... Ένα άσπρο πέπλο... Μια ομίχλη μου σκεπάζει τα μάτια...

ΜΗΤΣΟΣ: Ναι, Αντώνη, ο Μήτσος είμαι. Έμαθα πως είσαι άρρωστος κι έρχομαι από το Λαγκαδά για να σε δω.

ΑΝΤΩΝΗΣ: Αδερφέ μου... Τι χαρά είν' αυτή;... Ο Θεός σ' έστειλε... Μήτσο μου, εγώ θα πεθάνω... Τόση ήταν η ζωή μου... Κι ήρθες την ώρα που 'θελα να στείλω τα τελευταία χαιρετίσματα ... Σ' όλους αυτούς που αγαπώ...

ΜΗΤΣΟΣ: Τ' είν' αυτά που λες, Αντώνη; Μη λες τέτοιες κουβέντες... Εσύ θα γίνεις καλά... Θα το δεις... Εσύ είσαι δυνατός, ποτέ σου δε φοβήθηκες...

ΑΝΤΩΝΗΣ: Δε φοβάμαι, μόνο λυπάμαι... Γι' αυτούς που θα μείνουν πίσω... Για τους γονιούς μου, τις αδερφάδες μου, τη ρεβωνιάρα μου τη Μαρι-

γώ... Ναι, Μήτσο, τη Μαριγώ μου... Που δεν πρόφτασα να τη παντρευτώ... Δεν πρόφτασα να τη χαρώ... Την αγαπώ, Μήτσο, πολύ την αγαπώ...

ΜΗΤΣΟΣ: Ναι, Αντώνη, το ξέρω. Και γλήγορα, πολύ γλήγορα, θα τη παντρευτείς. Γιατί έχω κι ένα ευχάριστο νέο να σου πω: Άκουσα πως σε λίγες μέρες ο πόλεμος τελειώνει. Και τότες θα δεις τι έχει να γίνει: Θα κατεβούμε μαζί στο χωριό κι η Μαριγώ θα σε περιμένει ντυμένη νυφούλα...

ΑΝΤΩΝΗΣ: Αχ, Μήτσο μου... Σήμερα είναι η τελευταία μέρα της ζωής μου... Την ώρα που θα ξεφυγάει η νύχτα που θα 'ρθει, θα σταματήσει κι η τελευταία μου ανάσα... Θέλω μόνο, την ώρα που θα με ρίξουν κάτω απ' αυτό το μπαλκόνι, τυλιγμένο στο σεντόνι, ν' αφήσουν ξέσκεπο το πρόσωπό μου... Να πέσει πάνω στα κλειστά μου μάτια η πρώτη αχτίδα του ήλιου... *(Καθώς έχει ξημερώσει, οι πρώτες ακτίνες του ήλιου φωτίζουν το πρόσωπό του)*: Ναι, Μήτσο, όπως τώρα... Δεν ξέρεις πόσο ευτυχισμένος είμαι που βλέπω τώρα το φως του ήλιου... Έτσι θέλω να τον δω και αύριο... Για τελευταία φορά...

ΜΗΤΣΟΣ: Όχι, θα γίνεις καλά, Αντώνη, θα γίνεις καλά...

Απόσπασμα τρίτο

ΦΡΟΥΡΟΣ, στον Αντώνη: Κουράστηκες, φίλε. Δεν είναι ώρα να πας μέσα να ξεκουραστείς; *(Στον Μήτσο)*: Συνάδελφε, άφησέ τον να πάει να ησυχάσει...

ΑΝΤΩΝΗΣ: Όχι, όχι, δεν κουράζομαι... Μήτσο, μη φεύγεις... Θέλω να μου κάνεις μια πολύ μεγάλη χάρη...

ΜΗΤΣΟΣ: Ό,τι και να μου ζητήσεις θα το κάνω, αδερφέ μου...

ΑΝΤΩΝΗΣ, με μεγάλη συγκίνηση: Όταν θα πας στο χωριό, θέλω να δώσεις τη βέρα μου στη Μαριγώ, για να με θυμάται... Τη βέρα των αρραβώνων μας... Πόσα όνειρα κάναμε όταν φορέσαμε τις βέρες μας... Κι εγώ μέχρι πριν πέντε μέρες δεν την είχα βγάλει ποτέ από το δάχτυλό μου. Μα τώρα το δάχτυλο αδυνάτισε κι η βέρα πέφτει... Περιμένε να τη βρω... Εδώ στο τσεπάκι την έχω... *(Ψάχνει στο τσεπάκι, την παίρνει στα δάχτυλά του, σηκώνει το χέρι του ψηλά και την κοιτάζει)*: Νάτη, κοιτάχτε πώς λάμπει το χρυσάφι... Λάμπει πιο πολύ κι από τον ήλιο... Όπως λάμπει κι η Μαριγώ μου... Τώρα θα πετάξω τη βέρα κάτω στο χώμα... Πρώτα να την απολυμάνεις και μετά να την πιάσεις... Πρόσεχε... Και μην τη χάσεις... Σε παρακαλώ πολύ...

ΜΗΤΣΟΣ: Θα την προσέχω πιο πολύ κι από τα μάτια μου. Στ' ορκίζομαι, αδερφέ μου. Πιο πολύ κι από τα μάτια μου...

(Ο Αντώνης πετάει τη βέρα προς τα πάνω. Αυτή διαγράφει τροχιά και πέφτει στο έδαφος, δυο – τρία βήματα μπροστά από τον Μήτσο. Αυτός κινείται για να την πιάσει. Ο Αντώνης με κατεβασμένο κεφάλι σκεπάζει με τις παλάμες του το πρόσωπο, κλαίει και δεν παρακολουθεί τον Μήτσο).

.....
 ΜΗΤΣΟΣ, *εμπιστευτικά στο φρουρό*: Σε μένα έλαχε ο κλήρος να γίνω ο άγγελος του θανάτου του... Άραγε θα προλάβω ή κάποιος άλλος θα γίνει άγγελος θανάτου και των δυονών μας;

ΦΡΟΥΡΟΣ: Σταμάτα πια να κακομελετάς. Αμάν αδερφέ μου, τι σ' έχει πιάσει πρωί - πρωί; Πολύ το γρουσουζεύεις το πράμα...

ΜΗΤΣΟΣ, *στον Αντώνη*: Εντάξει, Αντώνη μου, εδώ που την έβαλα δε χάνεται με τίποτα... Αν και δε θα χρειαστεί να τη δώσω εγώ. Γιατί θα γίνεις καλά και θα την ξαναφορέσεις... Και τώρα, αδερφέ μου, θα σ' αποχαιρετίσω... Πήγαινε και συ μέσα, να ξεκουραστείς... Και σου το 'πα: Μόλις τελειώσει ο πόλεμος, μαζί θα κατεβούμε στο χωριό κι όλα τα κακά θα ξεχαστούνε... Περραστικά σου και άντε γεια... Άντε γεια, αδερφέ μου...

ΑΝΤΩΝΗΣ, *που μέχρι τώρα δεν παρακολουθούσε τα δρώμενα*: Όχι, όχι, στάσου Μήτσο, μη φεύγεις... (Κοιτάζει ψηλά, το πρόσωπό του φωτίζεται): Άκου, Μήτσο... Ακούς; Έρχονται τα όργανα... Παίζουν τα τραγούδια του γάμου μου... Να κι οι συμπεθέροι... Και κόσμος πολύς... Βλέπεις;

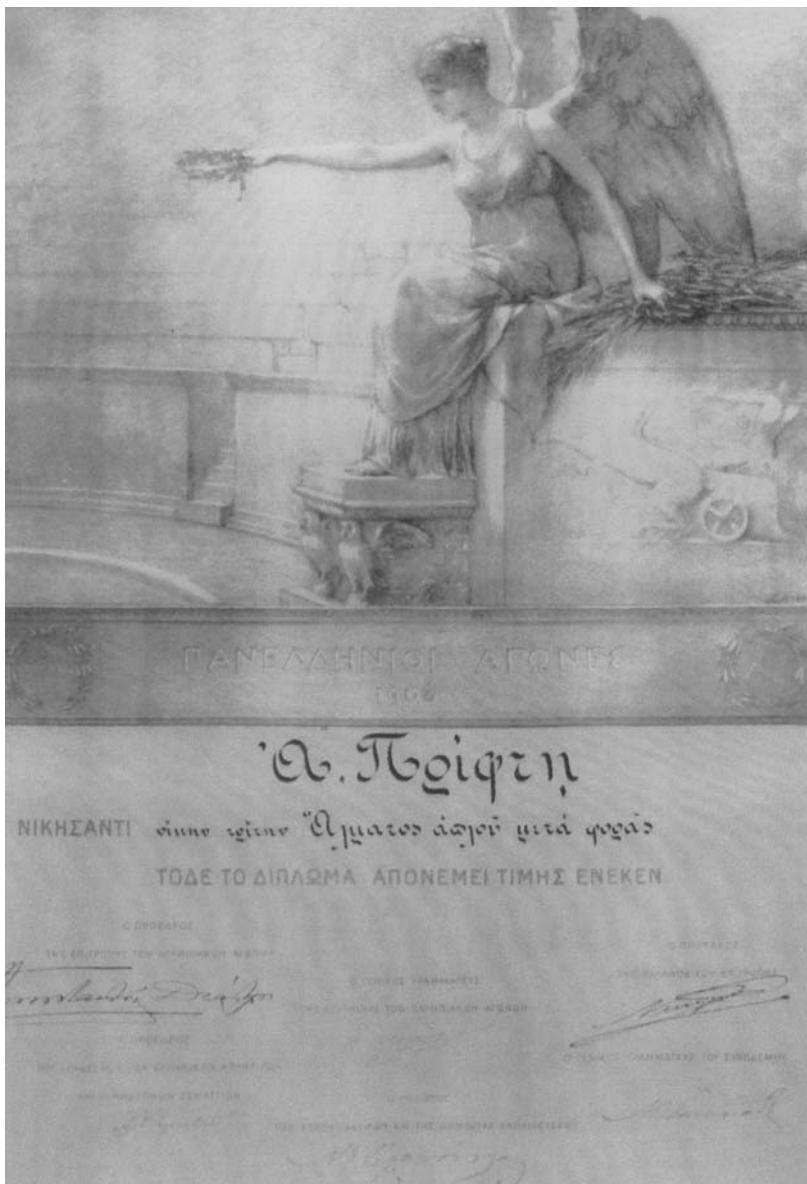
.....

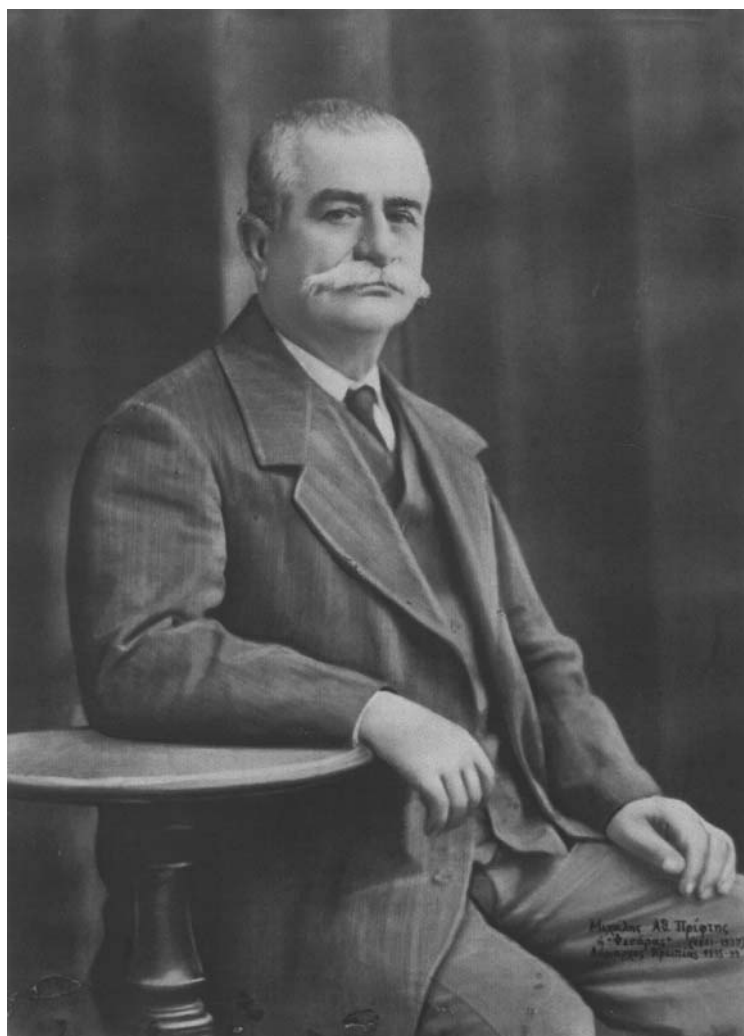
Εικ. 1. Ο Αντώνης Πρίφτης το 1912, έναν περίπου χρόνο πριν από το θάνατό του, σε ηλικία 27 ετών. Ευθυτενής και αθλητικός, με ύφος αρχοντικό και επίσημο κοστούμι, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή μόδα της εποχής. Στο πίσω μέρος της φωτογραφίας υπάρχει η ιδιόχειρη αφιέρωσή του στην αρραβωνιαστικιά του και η υπογραφή του. (Φωτ. αρχείο Ματούλας Αθ. Παπαμιχάλη-Γκολέμη).

Εικ. 2. Η μοναδική σωζόμενη φωτογραφία του Αντώνη Πρίφτη ως αθλητή. Στη φανέλα του υπάρχει το γράμμα Ε, που είναι το σήμα του Εθνικού Γυμναστικού Συλλόγου της Αθήνας. Σε όχι τόσο φωτεινή εκτύπωση της ίδιας φωτογραφίας (με λιγότερο contrast), διακρίνονται δύο μετάλλια καρφιτσωμένα δεξιά από το σήμα. (Φωτ. αρχείο Ζωής Δ. Δάβαρη, Παιανία).

Εικ. 3. Το Δίπλωμα-Βραβείο που απονεμήθηκε στον Αντώνη από την Επιτροπή των Ολυμπιακών Αγώνων για την επιτυχία του στους Ε' Πανελλήνιους Αγώνες του 1906: «Α. Πρίφτη, νικήσαντι νίκην τρίτην Ἄλματος αλοῦ μετὰ φεράς, τότε το δίπλωμα απονέμει τιμῆς ἔνεκεν». Στην υπογραφή επάνω αριστερά διαβάζουμε: «Ο Πρόεδρος της Επιτροπῆς των Ολυμπιακών Αγώνων, Κωνσταντῖνος, Διάδοχος».

Εικ. 4. Ο πατέρας του Αντώνη, Μιχάλης Αθ. Πρίφτης ή «Φεσάρας», δήμαρχος Κρωπίας από το 1895 έως το 1899, με το ανάλογο αρχοντικό ύφος. Τα «αδούλεντα και αφράτα» χέρια του προκαλούσαν τότε θαυμασμό, γιατί όλων των αγροτών και μεροκαματιάρηδων ήσαν σκληρά και ροζιασμένα.

Εικ. 5. Η Μαριγώ Αναγνώστη Ντούνη ή «Νώτση» αρραβωνιαστικιά του Αντώνη, που λόγω του θανάτου του δεν πρόφθασε να την παντρευτεί. Έπειτα από αρκετά χρόνια, περί το 1918, παντρεύτηκε στην Αθήνα τον εικονιζόμενο μαζί της Σταμάτη Λέκκα, από τα Μέθανα. Στη φωτογραφία εντυπωσιάζουν το παράστημα και τα μεγάλα μάτια της, ωστόσο στα χαρακτηριστικά του προσώπου της διακρίνονται καθαρά τα ίχνη από τα ψυχικά τραύματα που άφησαν τα αλλεπάλληλα χτυπήματα της μοίρας.